

## KONSORTIORYHMÄN KOKOUSKUTSU / ESITYSLISTA

Aika 17.3.2010 klo 13.00–16.00

Paikka Kirjastoverkkopalvelut, Teollisuuskatu 23–25, 4. krs, Huone B453

Läsnä Ari Muhonen, ylikirjastonhoitaja, Aalto-yliopisto, puheenjohtaja  
Tarja Koskimies, kirjastonjohtaja, Seinäjoen ammattikorkeakoulu  
Minna Liikala, tietopalvelun ryhmäpäällikkö, Terveys- ja hyvinvoinnin laitos  
Sinikka Luokkanen, tietopalvelupäällikkö, Hämeen ammattikorkeakoulu  
Riitta Lähdemäki, palvelupäällikkö, Valtion teknillinen tutkimuskeskus  
Virva Nousiainen-Hiiri, toimistopäällikkö, Helsingin kaupunginkirjasto-  
keskuskirjasto  
Pirjo Rajakiili, kirjastonjohtaja, Helsingin yliopisto  
Liisa Rossi, palvelupäällikkö, Kuopion kaupunginkirjasto - Pohjois-Savon maakun-  
takirjasto  
Arja Tuuliniemi, erikoissuunnittelija, Kansalliskirjasto  
Anu Sohlman, taloussihteeri, Kansalliskirjasto, sihteeri

### *Asiantuntijat*

Ari Rouvari, pääsuunnittelija, Kansalliskirjasto  
Paula Mikkonen, suunnittelija, Kansalliskirjasto

### *Poissa*

## Esityslista

### 1. Kokouksen avaus, osallistujien toteaminen ja esityslistan hyväksyminen

#### **Esitys:**

Todetaan osallistujat. Hyväksyttäneen esityslista. Konsortioryhmälle tiedoksi edel-  
lisen kokouksen pöytäkirja. (Liite 1).

### 2. FinELib-konsortion esittely

#### **Esitys:**

Paula Mikkonen esittelee FinELibin toimintaa.

### 3. FinELibin toiminta ja talous vuonna 2009

FinELib-konsortion toimintaan vaikuttavia merkittäviä muutoksia oli yliopistojen  
aseman muutos valtion tilivirastoista itsenäisiksi yliopistoiksi. Samaan aikaan yli-  
opistolainsäädännön muutoksen kanssa tapahtui arvonlisäverolainsäädännön muu-  
tos. Konsortio valmistautui lainsäädännön muutoksiin laatimalla selvityksiä arvon-  
lisäveroasiantuntijan johdolla, järjestämällä koulutusta konsortion jäsenille ja teke-  
mällä muutoksia tietojärjestelmiin ja aineistohankinnan prosesseihin.

Taloustaantuma kosketti myös FinELib-konsortion jäseniä. Kirjastot miettivät tarkkaan mitä aineistoja tilasivat ja aineistokonsortioissa tapahtuikin muutoksia. Tilauksia lakkautettiin mutta myös hankittiin uusia aineistoja. Monien viitetietokantojen tilaajien määrä väheni, mutta kotimaisten kokotekstiaineistojen tilaajamäärä hieman kasvoi. Kansainvälinen konsortioiden yhteenliittymä ICOLC (International Coalition of Library Consortia), jonka toimintaan FinELib osallistuu, julkaisi tammikuussa 2009 julkilausuman talouskriisistä ja sen vaikutuksesta e-aineistosopimukseen. Julkilausumassa esitettiin tapoja, joilla kirjastot kustantajien myötävaikutuksella voisivat selviytyä laman aikana aineistosopimusten velvoitteista. Muutama kustantaja ilmoittikin, että eivät nosta hintoja.

FinELibin neuvoteltavina olleiden aineistojen hinnankorotukset niiden aineistojen osalta joissa hintavertailu voitiin tehdä olivat erittäin maltilliset. Hinnat nousivat vuodesta 2009 vuoteen 2010 vajaa 3 % ja koko neuvotellulla sopimuskaudella hieman yli 2 %. Luvuissa eivät ole mukana yhdistyvien organisaatioiden hinnat eivätkä niiden aineistojen hinnat, joissa aineistopakettien sisältö muuttui huomattavasti edellisvuodesta.

Hankkeista keskeisin vuonna 2009 oli Kansallinen digitaalinen kirjasto -hanke. Hankkeen tavoitteena on kirjastojen, arkistojen ja museoiden sähköisten aineistojen saatavuuden ja käytettävyyden parantaminen sekä aineiston pitkäaikaissäilytysratkaisun kehittäminen. Hanke on jaettu kahteen osaan: kansallisen asiakasliittymän kehittämiseen ja käyttöönottoon sekä pitkäaikaissäilytysratkaisun suunnittelemiseen. Kansalliskirjasto on vastuussa asiakasliittymän kehittämisestä hankekaudella 2008 - 2011. Keskeinen tavoite vuonna 2009 on ollut yhteisen tahtotilan muodostaminen asiakasliittymän toiminnallisuuden ja siitä saatavan lisäarvon määrittelemiseksi kirjastojen, arkistojen ja museoiden verkostossa.

Toinen keskeinen hanke oli korkeakoulukirjastojen rakenteellisen kehittämisen hankkeeseen liittyvä lisensioinnin rakenteiden kehittäminen. Lisensioinnin priorisoidut kehittämiskohteet ovat lisensiointi osaorganisaatioille, organisaatorajat ylittävät lisenssit opiskelija- ja tutkijaryhmille ml. maksullinen koulutus ulkomailla, aikuis- ja täydennyskoulutettavien aineistolisenssit sekä lisensiointi yhteiskirjastoille. Väiliraportti hankkeesta on julkaistu osana opetusministeriön hanketta, liite 5.

Kansalliskirjaston ja opetusministeriön tulossopimuksessa on määritelty FinELibin tavoitteeksi hankkia 80 % yliopistojen e-aineistoista ja 60 % ammattikorkeakoulujen e-aineistoista. Tieteellisten kirjastojen yhteistilastosta saatujen lukujen perusteella FinELib-aineiston osuus yliopistojen e-aineistojen hankinnasta viimeisimpänä käytössä olevana tilastovuonna (2008) oli 77 % ja osuus ammattikorkeakoulujen e-aineistojen hankinnasta 62 %. Tavoite on siis saavutettu. Muilta sektoreita vastavia lukuja ei ole käytettävissä.

Kansallisen elektronisen kirjaston, FinELibin ja Nelli-portaalin toimintaan oli kokonaisuudessaan kansalliskirjaston osalta budjetoitu 4,4 M€. Suunnitelmat toteutuivat 98 prosenttisesti. FinELibin kautta hankittuihin aineistoihin käytettiin yhteensä 16,8 miljoonaa euroa, josta edellä mainitusti 3,1 M€ maksettiin ministeriön myöntämällä keskitetyllä aineistohankintamäärärahalta ja loppu 13,7 M€ kirjastojen omalla rahoituksella.

FinELibin ohjaus-, konsortio- ja verkkoaineistohankintaa tukevien asiantuntijaryhmien toimikausi päättyi vuoden 2009 lopussa. Ryhmien uudelleenalinnat käynnis-

tettiin syksyllä 2009 (asiantuntijaryhmien osalta 2010 alussa). Kansalliskirjaston johdosta vahvasti ohjaus- ja konsortioryhmiä kokoonpanot ja nimitti niille puheenjohtajat kokouksessaan 7.12.2009. FinELibin ohjausryhmä vahvistaa asiantuntijaryhmien kokoonpanot ja puheenjohtajat kokouksessaan 19.3.2010. Ryhmien uudet kokoonpanot ovat nähtävillä FinELibin verkkosivuilla. Liitteet 2-5.

### **Esitys:**

Arja Tuuliniemi, Paula Mikkonen ja Ari Rouvari esittelevät FinELibin raportin vuoden 2009 toiminnasta. Konsortioryhmiä keskustelee raportista ja tekee mahdolliset muutosesitykset ohjausryhmälle.

#### 4. FinELibin toiminta ja talous vuonna 2010

Arja Tuuliniemi, Paula Mikkonen ja Ari Rouvari esittelevät FinELibin toiminta- ja taloussuunnitelmaa vuodelle 2010. Liitteet 6-8.

### **Esitys:**

Keskustellaan toimintasuunnitelmasta ja tehdään tarvittaessa muutosesitykset ohjausryhmälle.

#### 5. Ajankohtaista kustannustoimialalla ja konsortiossa

5.1.

#### 6. Muut asiat

#### 7. Tiedotusasiat

7.1. Asiantuntijaryhmien kokoonpanot ja puheenjohtajat

7.2. FinELib-päivä 1.6.2010

#### 8. Seuraava kokous

#### 9. Kokouksen päättäminen

### LIITTEET

Liite 1: Edellisen kokouksen pöytäkirja

([http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/finelib/finelib\\_konsortio/hallinto/konsortioryhmiä/Files/liitetiedosto2/Konsortioryhmiä\\_poytakirja\\_5\\_2009.pdf](http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/finelib/finelib_konsortio/hallinto/konsortioryhmiä/Files/liitetiedosto2/Konsortioryhmiä_poytakirja_5_2009.pdf))

Liite 2: FinELibin raportti vuoden 2009 toiminnasta ja taloudesta

Liite 3: Raportin liite 1 (kvp-asiakaskyselyn toimenpiteet)

Liite 4: Raportin liite 2 FinELibin koulutukset vuonna 2009 [toimitetaan myöhemmin]

Liite 5: Raportin liite 3 (budjetin 2009 toteuma)

Liite 6: Aineistohankinnan toimintasuunnitelma 2010

Liite 7: Nellin toimintasuunnitelma 2010 [toimitetaan myöhemmin]

Liite 8: FinELibin budjetti 2010 [toimitetaan myöhemmin]